

Ms. Ahmad bin Mohammad & Lahn al Fadhl

SPECIMEN

PROVERBIORUM MEIDANII.

EX

VERSIONE POCOCKIANA

EDIDIT

HENRICUS ALBERTUS SCHULTENS.

L O N D I N I :

APUD JOANNEM RICHARDSON.

M DCC LXXIII.

STEFANIE

PROFESSORUM MEDICINAE

EX

VEGETABLE TOCOKIANA

REBIT

45

REBIT 7 643

JOHN D. H. I.

JOHANNES RICHARD

REBIT

VIRO REVERENDO, CLARISSIMO
THOMAE HUNT, S. T. P.
AEDIS CHRISTI CANONICO,
LINGUAE HEBRAEAE PROFESSORI REGIO,
ARABICAE PRAELECTORI LAUDIANO,
MAGNI POCOCKII
DIGNISSIMO SUCCESSORI,
HENRICUS ALBERTUS SCHULTENS,
QUEM PLURIMIS BENEVOLENTIAE ET
AMICITIAE SIGNIS AETERNUM
SIBI DEVINXIT;
UT PUBLICUM PERPETUAE OBSERVANTIAE
ET GRATI ANIMI
EXHIBEAT TESTIMONIUM,
HUNC LIBELLUM
LUBENS, MERITO, DAT, DICAT, DEDICAT.

WISCONSIN CHAIRMAN

THE HUNT

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

MAGNETIC COIL

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

ALBION CHAIRMAN

L E C T U R I S

S. D.

H. A. S C H U L T E N S.

DUDUM est, ex quo *Meidanius* fama apud nos celebrari, et inter praecipuos Arabum Philologos coepit referri; quaeque ab *Erpenio*, *Golio*, *Pocockio*, *Reiskio*, aliisque passim ex ejus proverbiorum thesauro edita sunt specimina ingens totius operis desiderium excitarunt.

Quae ad celeberrimi viri, (cujus integrum nomen fuit *Abu-l Fadl Ahmed Ebn Moham-med Ebn Ahmed Ebn Ibrabim Al Meidani Nisaburiensis*) notitiam literariam ab *Ebn Chalikane* commemorantur perpauca sunt, et a *Pocockio* et *Herbeloto* jam occupata. Natum scil.

in میدان vico quodam five hippodromo in
 نيسبور *Chorasanae* oppido: duorum librorum
 auctorem كتاب السامي في et كتاب الامثال
 السامي: mortuum tandem A. H. 518. His
 tam paucis scriptor, quem dixi, ejus biogra-
 phiam absolvit; nec mirum videri debet, si
 hominis sibi tantum et Musis viventis memo-
 ria, tum apud aequales, tum apud posteros sit
 obscurior. Est tamen in bibliotheca Bodleiana
 inter 5 *Ebn Chalikanis* codices unus, qui in
 catalogo manuscripto codicum Pocockianorum
 n. 337 notatur, ubi Poëtam quoque fuisse
Meidanium dicitur, ejusque poëseos hoc exhi-
 betur specimen longe elegantissimum:

تنغّس صبح الشيب في ليل عارضي
 فقلت عساه يكتفي بعذاري
 فلها فشا عاتبتة فاجابني
 ايا هل تري صبحا بغير نهاري

*Quum illucesceret aurora canitiei in nocte ge-
 narum mearum (i. e. quum prae canitie albes-*

*ceret barba mea nigra). Dicebam: fortasse
genis contenta erit: Postquam vero latius fusam
increparem, respondit: Dic age, an unquam
vidisti auroram sine subsequente pleno die?*

Quod vero carmen meritone illi tribuatur,
an secus, judicent peritiores. Me quidem
unius codicis auctoritas non impedit, quo mi-
nus credam, totam hanc periodum loco non
suo esse collocatam, et ad alium forsan perti-
nere.

Quidquid sit, aeternam sibi nominis famam
comparavit eximio illo opere, quo ultra sex
proverbiorum millia collegit, et illustravit,
quodque optandum foret, ut, in literarum,
Orientalium incrementum, tandem aliquando
ex bibliothecarum latebris excitatum cum eru-
dito orbe communicaretur.

Quod enim omnes linguae inter se com-
mune habent, ut, sine accurata proverbiorum,
scientia, ad intelligendos cujuscunque generis,

auctores aegre perveniatur, id de Arabica potissimum confirmare audeo. Quantopere proverbii, caeterisque acute dictis delectati fuerint Orientales, inter omnes satis constat. Nullam tamen gentem fuisse arbitror majori hac in parte cura occupatam, quam Arabes, quorum vividum et fervens ingenium ab omnibus rebus, ultra eas, quae ubivis erant obviae, non tantum paroemias ducebat, sed easdem, immensa linguae copia adjuti, variis modis exprimebant, elegantissimisque figuris pulcherrime exornabant; unde factum, ut infinitus fere sit illarum numerus, et tantus certe, quantum in alia quacunque lingua reperiri posse, haud facile crediderim.

Inter majora itaque, quae studiis Arabicis promovendis obstant, impedimenta, referendus omnino videtur defectus hujusmodi operis, quod, de proverbiiis ex instituto agens, simul eorum originem et historiam exhibeat, illorumque

naturam et usum paulo accuratius explicet. Quae enim ab *Erpenio* et *Golio* collecta fuerunt, egregia licet, (ut certe non poterant nisi talia a tantis viris proficisci) pauca nimis sunt, et quasi guttae ex vasto hoc oceano, quae fiti restinguendae minime sufficiunt.

Mirari equidem haud satis possum, in tanta harum literarum luce, et tanto subsidiorum undique congerendorum studio, adhuc reperi- tum esse neminem, qui has partes strenue ma- gis susceperit, et unum alterumve ex paro- miographis, quorum centena sunt in biblio- thecis volumina, edendum sibi sumferit. *Mei- danium* inprimis, de cuius praestantia inter omnes convenit, quem literaturae Arabicae thesaurum omnes uno ore clamant, cui primae ab omnibus magno consensu deferuntur, tam diu abditum et neglectum latere, eo magis miror, quo praestantiores sint, et ad levandum.

laborem utiliores immortalis *Pocockii*-curae, quas huic auctori impendit, quasque inter bibliothecae Bodleianae thesauros asservari, nemo est, qui ignoret.

Hoc ut evidentius quodammodo ostenderem, non inutile, neque ingratum me facturum existimavi, si ex ipso opere, quod in usus meos integrum descripsi, breve aliquod specimen exhiberem; sic enim liquido apparebit, quam rationem in instituto suo exsequendo secutus sit *Pocockius*, et judicare poterunt Viri Docti, quis harum chartarum in edendo *Meidano* futurus sit usus: Licet enim fatendum sit, tales non esse, quae sine nova cura in lucem emitti possent, insigne tamen, ut modo dicere coepi, huic consilio adferrent subsidium; cum omnia non tantum proverbia, (paucis exceptis, de quorum, sive sensu, sive vera lectione fortasse non constaret) sed et illa passim ex Scholiis Latine sint reddita, quae

tum origini, tum ufui illuftrando inferviunt; vocum praeterea interpretationes cum *Gjeuharii*, *Phiruzabadii*, aliorumque Philologorum notis plerumque collatae; multa denique plurimis in locis e penu fua adjecta.

Eo quidem confilio *Pocockium* hoc opus fufcepiffe, ut integrum aliquando prelo mandaret, ex iis, quae, alterum iter in Orientem medians, antequam ex patria difcederet, initio libri adfcripfit, fatis patet *. Quin et poftea, ubi domum fuerat reverfus, tum ab ipfo, tum ab ejus amicis (urgente inprimis *Castello*)

* In nomine S. S. et individuae Trinitatis, cui laus in omnem aeternitatem. Amen.

If it please God, that I return not, otherwise to difpofe of this tranflation of Proverbs, I defire, that it may be put in the Archives of Corpus Chrifti College library; there, tho' very rude and imperfect, to be kept for fome help of thofe, that ftudy the Arabick language, hoping, that Mr. Thomas Geaves, or fome other may at fome time perfect this work for an edition.

Per me E. Pocock, April 10, 1637.

hac de re serio fuisse cogitatum, ita ut specimina impressa, et subscriptiones, si minus receptae, at promissae fuerint, in ejus biographia, Operibus Theologicis praefixa, memoratur. Quo autem facto conatus ejus interpellatus sit dicere non habeo: Id tamen certum est, eam maturitatem negotium haud esse affectum, ut, quam rudiore penicillo descripserat, versionem et interpretationem prelo parandam judicaret: Proprios tantum in usus quaedam hic illic minus accurate reddita correxit; multa tamen, qua erat singulari modestia Vir incomparabilis, dubia reliquit, orta plerumque ex prava Codicis, quo utebatur, lectione, quemadmodum alios Codices ad manum habenti et conferenti facile mihi fuit deprehendere.

In deligendis proverbiiis nullam certam rationem secutus, pauca tantum ex iis dedi, quae, inter perlegendum, mihi quidem, siue venustate, siue elegantia, siue dictionis acumine ma-

xime commendarentur. Nihil in illis addidi, aut mutavi, sed omnia, ut in autographo scripta inveni, qua potui fide, exhibui, quaeque de suo addiderat *Pocockius* Italicis, ut vocantur, characteribus distinguenda curavi.

Unicam tantum notam adjeci ad intelligendum difficilem Poëtae versum omnino necessariam. Egregia conjectura a docto quodam amico mihi est suppeditata, cui, elegantiarum suarum vindici peritissimo, ut plurimum jam debent Orientales Musae, ita enixe vovent et precantur, ut, quantum severiora Legum studia concedent, praeclare de illis mereri pergat.

Caeterum eo quidem proposito volumen hoc descripsi, ut, si vitam viresque largiatur Summum Numen, fortasse de toto *Meidanii* opere edendo aliquando cogitem. In hoc tamen negotio, nisi temerariis ausis praeceps excidere velim, quam lente sit festinandum, ipsemet probe

fentio ; Verissimum enim arbitror, quod alicubi scripsit Cl. *Reiskius* : *Tale institutum virum requirere Pocockio parem.* Ad quam vero laudem, quo difficilius pervenitur, eo majore studio, opera, labore mihi erit contendendum.

Restat, ut Reverendo Vice Cancellario, caeterisque dignissimis Bibliothecae Bodlejanae curatoribus debitas agam gratias, quorum benevolentia non tantum ad hunc, sed ad omnes, quos versare cupiebam, Codices liberrimus mihi patuit aditus ; cujus insignis favoris atque indulgentiae memorem me, dum vita manebit, praeftabo.

Scribebam Oxonii A. D. 10 Aprilis 1773.

E R R A T A.

P. 15. l. 5. ان لم lege ان لم

P. 20. l. 2. a fine, ξελωνιυ lege τελωνιυ

P. 42. l. 9 لا فساد lege لا فساد

Praef. p. 7. l. 2. a fine Geaves lege Geaves

SPECIMEN PROVERBIORUM

EX

M E I D A N I O.

I.

ان من البيان لسحرا

Suas habet eloquentia praestigias.

في استحسان النطق و Usurpatur adagium
الحجة البالغة ايران cum cujuspian facundiam mi-
raris, quod rem eximiis verbis ornat et probat. *Refer-*
tur ejus origo a Nisaburiensi ad Mohammedem, hac scil.
occasione. Cum convenissent eum aliquando Amrus Ebn'
Ol Athem, Zebrakamus Ebn Bedri, et Kis Ebn Aafem,
interrogavit Mohammed Amrum de Zebrakamo, qualis

A

vir effet : Respondit Amrus, eum esse مطاع في ادانيه Quo elo-
 gio minime contentus Zebrakamus, Plura, inquit, et
 meliora, ô Mohammed, iste de me novit, quae tamen
 prae invidia suppressit. Quibus concitatus Amrus sub-
 junxit : Imo, scil. quod fit نزير البروة ضيق العطن Exiguæ humanitatis, cui
 sint stabula angusta, patre stolido, avunculis fordidis,
 Ego autem, ô Mohammed, neque in primis mentitus
 sum, et certe in ultimis hisce verum dixi ; sed ego is
 sum, qui placatus optimum eorum, quae novi, dico,
 ad iram autem provocatus pessimum eorum, quae inveni,
 refero : *Qua inopinata verborum translatione, a laude scil.*
ad vituperium, captus Mohammed dixit : ان من البيان
 etc. Refert hoc proverbium auctor Kamusi, (ص. سحر)
 quo fere modo etiam ab Ebn' Ol Athir libro *Al Nebayah*
 explicatur, qui tamen diversi etiam sensus meminit, quo in
 eloquentiae vituperium detorqueri possit, utpote qua, non
 minusquam praestigiis, interdum peccetur, dum falsum veri
 specie induit. Verba ejus haec sunt : قيل معناه ان
من البيان ما يكتسب به من الاتم ما يكتسبه
الساحر بسحره

II.

ان البغاث بارضنا يستنسر

Utique البغاث in regione nostra (apud nos) aquilae evadunt.

البغاث *Avis est, inquit Gjeuharius, subfusci coloris, minor quam الرخبة (quae avis est milvi magnitudine, corpore subalbo, alis nigris, capite implumi) volatu tarda. Volunt aliqui, بغاث Singul. esse numeri, ejusque Plur. بغثان. Alii, de utroque sexu in Singul. dici بغاثة, in Plur. بغاث. Al-Pherao البغاث الطير sunt شرارها Vilissimae et pigerrimae avium praedando ineptae. صار كالنسر في autem est استنسر. Aquilae vim in praedando consecuta est avis, postquam ex imbecillioribus volucrum fuerit. Applicatur proverbium illi, qui, cum imbecillis antea fuerit, vires adipiscitur, et vili, qui potentiam postea consequitur. Ita Nisabur. nihil aliud adjiciens; cujus sententiae acquiescerem, si simpliciter diceretur, ان البغاث قد استنسر. At jam, quid vult illud بارضنا, non ubique ita fieri indigitans? Adde igitur ulterius auctoris Kamusi, et Gjeuharii, doctissimorum Grammaticorum, explicationem:*

من جاورنا عز بنا *i. e.* ان البغاث بارضنا يستنسر
*Qui nobis vicini sunt, siue inter nos degunt potentiam et
 robur a nobis consequuntur; Quasi aliquis gentis suae po-
 tentiam et virtutem praedicans eo usque illam pertingere
 dicat, ut, qui alias infirmi et infirmissimi hominum essent,
 dum eorum vicinitate et protectione gaudent, non solum
 metum deponant, sed cornua sumant et fortes etiam ipsi
 evadant. Aliter etiam ab Haririo Enarr. vi. applicatur,
 ubi praeses confessus personatum istum Abu Zeid magna de
 se pollicentem et eloquentiam suam jactantem sic alloquitur:*
 يا هذا ان البغاث بارضنا لا يستنسر والتبجيز عندنا
i. e. *Noli majora, quam
 praestare vales, jactare; neque enim nos facile fictis
 verbis decipies; siquidem apud nos aves istae pigrae et im-
 becilles non pro aquilis reputantur; non sumus nos, qui
 immerito quempiam suspiciamus, et majorem, quam revera
 sit, credamus. Nobis distinctio inter argentum et calculos
 nitentes facilis est, et, qualis quis, et cujus monetae sit,
 vere dijudicare novimus. Non erit, qui alibi بغاث, no-
 bis aquila.*

III.

ان من لا يعرف الوحي احب

Utique qui nutum non intelligit, stultus est. (Verbum sapienti.)

E, nescio quo, Poeta,

اشاراتنا في الحب رمز عيوننا
وكل لبيب بالاشارات يفهم
حواجبنا تقضي الحوايج بيننا
نحن سكوت و الهوي يتكلم

Indices nostri in amore sunt oculorum nictus,
Et prudens quisquam signa intelligit :
Palpebrae nostrae negotia inter nos transigunt,
Nos filemus, amor vero loquitur.

IV.

اذا ترضيت اخاك فلا اخ لك

Ubi cum difficultate placaveris amicum tuum, non est tibi amicus.

Accipe ad illustrandam significationem رضي τῷ
quod affert auctor Lexici محكم ad h. v.

[6]

إذا العجوز غضبت فطلق
ولا ترضاها ولا تهلق

Ubi (uxor) vetula irata fuerit, dimitte eam; Neque labores de ea placanda, nec blandiaris illi.

V.

إذا كنت في قوم فاحلب في انابهم
Cum fueris apud populum aliquem, mulge in mul-
tralibus eorum.

Praecipit consensum cum iis, inter quos degis. Consonum illud, e, nescio quo, Poeta :

إذا كنت في قوم عدي لست منهم
فكل ما علفت من خبيث وطيب

Quando fueris inter populum alienum, e quibus non es, ede illud, quocunque cibatus fueris, five malum fit, five bonum.

VI.

اول الغزو اخرق

Primum belli stultissimum.

Ex sententia Abi Obeid usurpatur in paucitate five defectu experientiae. Consonat illud Poetae :

[7]

الحرب اول ما تكون فتية
تسعي بزینتها لكل جهول
حتي اذا شُعِرَتْ و شب ضرامها
عادت عجوزا غير ذات حليل

Bellum cum primum juvencula fuerit, ostentat orna-
tum suum omnibus stultis,

Donec, cum notum fuerit, et increverit flamma ejus,
transeat instar vetulae nullum habentis amasium.

Attribuit bello stultitiam sive inscitiam, quae proprie
hominum est belli rudium; quomodo etiam dicitur:
ليلى نائم quoniam in ea dormiunt homines. — *Dulce
bellum inexpertis.*

VII.

بينهم عطر منشم

Inter eos est unguentum منشم

منشم nomen est mulieris, quae unguenta et aro-
mata vendebat; cum tribus خراعة et جرهم bello se
pararent, hujus unguento manus tingentes jurabant, se
non redituros nisi caesis inimicis, aut ut ipsi moreren-
tur, atque ita ad bellum truculentum se obstringebant.

Cf. Kam. in نشم—Dicitur de malo aliquo grandi, five cum incaluerit rixa.

VIII.

بقل شهر و شوك دهر

Olus mensis et spina faeculi.

Dicitur de eo, à quo quod venit boni breve admodum est, malum vero diuturnum et permanens.

IX.

بعث جاري و لم ابع داري

Vendidi vicinum meum, non domum meam.

i. e. Non displicuit mihi domus, si placuisset vicinus. Interrogatus الصقعب بن عمرو النهري, Quis جار السوء, respondit السوء, nam inter morbos esset gravissimus, respondit الذي ان قاولته بهتك و ان غبت Vicinus malus عنه سبعك

X.

بعض القتل احبي للجميع

Aliqua caedes vitam melius omnibus conservat.

Putā, cum facinorosi aliqui morti et vindictae traduntur. *Forsan alludit ad istum Arabum morem, quo, cum aliquis e tribu, qui alterius tribus quendam occidisset, ab ejus amicis ad vindictam posceretur, a suis autem negaretur, diuturna saepe et cruenta bella ob id fierent, quae ejus solius morte redimi potuissent.* Huic affine est: *ولكم في القصاص حياة* et in Alcorano: *القتل انفي للقتل*

XI.

البطنة تافن الغطنة

Impletio ventris exfuxit ingenium.

De eo, cui divitiarum accessio intellectum imminuit et corrumpit.

XII.

ابرء مبن يستعمل النحو في الحساب

Frigidior eo, qui Grammatica utitur inter computandum.

Puto illum intelligi, qui putide in singulis minutiis praecepta Grammatica observat, ut dicat E. G. Chamson, Situation, etc. cum Arabes vulgo Tanwin negligant.

XIII.

تركته في وحش اصبت

Reliqui eum in deserto silentii.

Et *اصبت* *ببلدة* et *اصبتة* in regione silentii. i. e. In deserto inculto, *seu, ut addit Kam. ut, ubi sit, non sciatur.* Dicitur de eo, qui solitarius, et sine adiutore est.

XIV.

اتخذ الليل جهلا

Noctem pro camelo accepit.

Dicitur de eo, qui noctu aliquid peregerit, oraverit puta, vel legerit, vel simile quid fecerit.—*Harir. Enar.*

xxix. اتخذ الليل قبيصا

XV.

تلك ارض لا تقض بضعتها

In ista terra frusto non adhaeret pulvis.

Frusto scil. carnis, quod in ea decadat non adhaerebit pulvis, aut lapilli, prae herbarum copia. Dicitur de locis fertilibus.

XVI.

تضرع الي الطبيب قبل ان تمرض

Supplica medico, antequam aegrotas.

i. e. Amicos tibi devinci, antequam illis opus habeas.

XVII.

تدريع حطان لنا انذار

Tinctura Hattani nobis indicium est.

التدريع ait Nisab. erat, cum captivorum, quos interficere statuerant, brachia croco tingerent. Dicitur, quando quis in negotio aliquo serenitatem vultus prae se fert, et bona verba profert, aliud autem celat.

XVIII.

التجارب ليست لها نهاية و البرء منها في زيادة

Experientiae nullus est terminus, et homo, quod ad eam, ulterius pergit.

Dixit Omar : Homo ad pubertatem pervenit post 14 annos, ad staturae terminum post 25, ad intellectus perfectionem post 27. Experientiae autem terminus non est.

XIX.

الثيب عجالة الراكب

Prius nupta viaticum equitis est.

العجالة Viaticum, quod celeriter et sine molestia paratur. Dicitur, referente Abu Obeid, ad monendum, ut contentus sit quis re facili aliqua, cum praestantior haberi nequit.

XX.

ثأداء وجه شافه الترغيس

Ancillae faciem deterferunt divitiae.

Hoc adagium ita explicat Nisabur. الثأداء scil. الترغيس, والجملا effe الشوف, et ancillam, الامة. Et vult ثأداء وجه ubi e converso ait تكثير البال. ثأداء وجه. Quod ad usum. Dicitur de eo, cujus originis turpitudinem tegit opum multitudo.

XXI.

ثرة الجبن لا ربح ولا خسر

Fructus pavoris nec lucrum est nec damnum.

التاجر الجبان لا يربح ولا يخسر
Sicut vulgo dicunt : Mercator pavidus nec lucratur nec perdit.

XXII.

ثبت لبد

Fixum maneat instratum ejus.

i. e. Continuet illi Deus malum. Exponit Nisab. hic
لبد per فرسه q. d. *Terrae fixus jaceat et non im-*
ponatur equo. Atque ejus imprecationis vis est: Ne
affequatur bonum. Quoniam Arabes equis infilientes
ex praeda hostium victum sibi quaerebant.

XXIII.

اثقل من الزواقي

Gravior gallis.

i. e. Gallorum cantu; qui Arabibus ad colloquendum
noctu convenire solitis, mane appropinquante eos disce-
dere monens, gravis erat. *Vide Kam. in زقي.*

XXIV.

اثبت من وشم

Permanentior notis manibus inscriptis.

Talibus scilicet, quales acubus manibus suis infingentes subinde adperfo pulvere aut fumo aliquo colorant.

XXV.

جذل حكاك

Truncus, ad quem se fricant.

Cameli scil. scabiosi. Dicitur de viro, a cujus consilio et prudentia dependet populus.

XXVI.

جعجعة و لا اري طحنا

Strepitum molae, sed non video farinam.

De eo, qui promittit, et non praeostat. *Vide Kam.*

in جع

XXVII.

جوع كلبك يتبعك

Famelicum tene canem tuum, sequetur te.

Dixit hoc Rex quidam, qui tamen nimio cum rigore illud observans, a suis, quibus nullam praedae partem dividere vellet, interfectus est; quod videns Amer Ebn Giodaimah, qui illud ejus prolatum audierat, dixit: ربا اكل الكلب مؤذبه ان الم ينل شبعه
Saepe canis vorat educantem eum, quando non faturatur.

XXVIII.

اجسر من قاتل عقبه

Audacior eo, qui interfecit Akabah.

Iste Akabah ab Abu Giafar in Bahrain, regionem inter mare Indicum et sinum Persicum, ad praefecturam missus populum, qui e tribu Rabiah fuerant, misere vastavit. Deinde a praefectura depositus Bagdadum reversus est; ubi eum adstantem Regis portae videns Abdienfis quidam, qui in Mesopotamia, eo praefecto, fuerat, ejus ventrem cultro percussit: Deinde ad Regem tractus, et, quid eum ad hoc factum impulisset, rogatus, respondit: Quod populum meum vastaverit, ob quod vindictam de eo fumere statuens, saepe opportunitatem nactus sum; ita tamen, ut ipse solus esset: Jam primo

occasionem nactus, ubi populus ultionis meae testes essent, hoc peregi. Referunt quidam, cum adhuc dubia mors esset *عقبه* τ^ε quod culter cingulo impeditus fuisset, eum coram Rege flevisse; ut autem de morte certus factus esset, risisse, et roganti ejus causam Regi respondisse, primo se metuisse, ne irritus fuisset conatus, jam autem gaudere, quod noverit se voto positum in hoste ulciscendo.

XXIX.

اجبل من ذي العمامة

ذو العمامة τ^ω Pulchrior

Ille est *العاص بن سعيد* ita dictus, quod nemo similis coloris fascia caput ligaret; cumque ambularet, non erat foemina, quin prodiret ad eum conspiciendum ob miram formae elegantiam. Illi filia fuit, quam hoc versu descripsit frater cuidam eam procanti:

فتاة ابوها ذو العمامة وابنه اخوها فها اكفوها بكثير

i. e. Non multas habet pares. Volunt quidam, eum ita nominatum, quod princeps fuorum esset, quoniam dicunt Arabes *فلان معهم* q. indigitantes, quidquid

adipiscantur ejus tribus, capiti ipsius velut alligatum
esse; *ad eum scil. pertinere.*

XXX.

اجود من هرم

Liberalior Haremo.

Hunc tamen ex sententia Omari beneficentia supera-
vit Zohairus, qui eum carmine non perituro remune-
ravit ob opes, quas illi dederat, perituras.

XXXI.

حلب الدهر اشطرة

Mulſit aevi utramque uberum feriem.

Metaphora ducta ab illo, quod dicitur شطر بناتة
cum quis duas ejus mammillas mulserit, omiſſis alteris,
deinde alteras iſtas, omiſſis prioribus. Valet igitur :
Experientiam omnimodam ſaeculi habuit, tum bonorum
ejus tum malorum. *Vide Kam. in شطر.*

XXXII.

الحسن ادني لو تاتيته

Castitas faciliior est, si eam intendas.

Dixit hoc mulier, quae filiam suam in equitantem pulverem conjicientem videns, quid faceret, rogavit; cui illa: Ostendo ipsi, me castam esse, quae me contineo a petentibus me. Tum mater: الحسن ادني لو تاتيته neque opus esse, ut ita castitatis opinionem sibi conciliare studeat. Monet omittere illud, quod suspicionem admixtam habeat, licet externa specie bonum et pulchrum videatur.

XXXIII.

حتي متي يرمي بي الرجوان

Quam diu percutientur a me latera putei!

q. d. Huc illuc instar situlae impellar. *Explicat Nisab.*

Quam diu repellar et elongabor, nec propinquus finar.

At ex Kam. patet, sensum esse, Quam diu illudetur mihi.

Vide eum in رجي.

XXXIV.

احول من ابي براقش

Verfipellior (mutabilior) quam ابو براقش

Avis, inquit Nisab. quae eodem die diversos colores induit. Inde poeta,

كايي براقش كل يوم لونه يتحيل

Ejus causa percipi forsan potest ex eo, quod affert Kam. scil. summitatem pennarum ejus albam, medium rubrum, inferius nigrum esse, adeo ut, cum eas diversimode moveat, colorem mutare videatur. Vide Harir. Enarr. xlix.

XXXV.

احلي من التوحيد

Dulcior quam Al Tauhid.

scil. Afirmatio Deum unum esse. Usurpatur hoc prov. a Mutenabbio satis impie, in poëmate, cujus initium كم
قتيل ** hoc versu :*

* Vide Reiske Proben der Arab. Dichtkunst aus *Motanabbi*, pag. 23.

يترشفن من فبي رشفات هن فيه احلي من
التوحيد

Licet ibi Sheich de dactylorum genere intelligi posse diceret, quod tamen non crediderim.

XXXVI.

حديث لو نقرته لطن

Sermo, quem si percusseris (q. digito ad probandum) tinniet.

Ita exposuit Sheich, et dici ait ad sermonis commendationem. Metaphora sumta a metallis purioribus, quae digito percussa tinniunt.

XXXVII.

خذ من جذع ما اعطاك

Accipe a Gjedaam, quod tibi dederit.

Vide Kam. in جذع. Ortum hinc, quod, cum rex quidam ad colligendum ab unoquoque tributum duorum aureorum quendam misisset, illeque ad Gjedaam venisset, ille gladio suo ζελωνιου percussit et interfecit, dicens, خذ etc. Monet, accipiendum ab avaro, quidquid dederit.

XXXVIII.

خل سبيل من وهي سقاوة و من هرق ماءة
بالفلاة

Defere viam ejus, cujus hydria decidit, et cujus aqua
effusa est in deserto.

Ubi scil. illa opus est. Dicitur de eo, qui amicitiam
tuam vilipendit, et te negligit.

XXXIX.

اختلط الخائر بالزباد

Commistum est lac faeculentum cum spuma.

Dicitur, cum ceciderit populus in commixtionem et
confusionem negotii. Eodem sensu dicitur : اختلط
الليل بالتراب Commista est nox cum pulvere.

XL.

اخسر من حمالة الحطب

Magis frustrationi obnoxius, quam quae ligna portavit.

Illa erat ام جيل, de qua fit mentio in Alcorano,
(cxi.) تبت يدا ابي لهب capite Solebat ligna et sen-

tes in viam Mophammedis adferre, ut illi hoc modo noceret. Dicunt alii, eam rumigerulam et fufurronem fuisse, contentionum flammam accendere solitam, uti ignis appositis lignis accenditur; unde نبيبة, delatio, dicitur ق. حطب lignum et fomes contentionum, et dicitur فلان يحطب علي فلان, quando contra eum concitat homines.

XLI.

أخصب من صبيحة ليلة الظلمة

Magis fertilis (copia abundans) quam aurora post noctem tenebrosam.

Noctem quandam intelligit, qua procellae admodum violentae, nec alias visae Bagdadum infestarunt, tempore Mahdi, qui se ad precandum prostravit, quo earum vim averteret; et sequente die millies mille nummos in eleemosynas erogavit, centum captivos libertate donavit, et sumtus itineris ad peregrinationem Mecchanam centum viris dedit: Ita etiam fecerunt ejus nobiles, et concubina, five uxor ejus, خيزران. Unde, cum ubertatem describere volunt, hoc proverbio utuntur.

XLII.

دقك بالبنجاز حب القلقل

Comminuis granum قلقل in mortario.

Vide Kam. in قلقل et بنجاز, et Gjeuh. in قلقل. Dicitur, inquit Kam. ut moneat, instandum esse, ubi quid ab avaro petas. Sic et Nisab. Ratio, puto, adagii est, quam affert Gjeuh. quod granum illud difficillime nec sine magno labore comminuat ob duritiem suam: (licet non satis convenient docti in exponendo, et aliqui legant قلقل) Hinc corrige errorem in isto exemplari, quo usus est Erpenius in Proverb. Arab. Cent. ii. n. s.

XLIII.

ادعي الي طعانك من تدعو الي جفانك

Voca ad praelia tua, quem vocas ad patinas tuas.

i. e. Utere illo in negotiis tuis, in quem beneficia collocas.

XLIV.

دع عنك بنيات الطريق

Omitte filiolas viae.

i. e. Viam amplam tene, et calles minores inde egredientes ne sequere. Sensus est: Praecipuam negotii partem cura, et omitte diverticula.

XLV.

دع عنك نهبا صيحا في حجراته

Omitte ablata praedando, quae abierunt in loca sua.

Dicitur illi, e cujus facultatibus abiit aliquid, quo deinde praestantius quid amittit. Ortum e carmine Amri-Ikais; Cum scil. Baath quidam camelos ejus praedatus esset, dixit vicinus ejus Chaled: Praebe mihi arma tua et camelos praestantes, ut illos sequar, et res tuas reducam; eoque annuente abiit Chaled, cumque ad praedones venisset, dixit: Vicinum meum spoliastis. Negantibus illis, Cameli, inquit, similes sunt illis, qui mecum sunt. Tum illi: Vere dicis, eumque deponentes camelos etiam illos abstulerunt. Tum Amro-Ikais

دع عنك نهبا صيحا في حجراته و لكن حديثا ما
حديث الرواحل

i. e. Omitte loqui de camelis, quos abstulit Baath, verum dic, quid illis factum sit, cum quibus tu abiisti.

XLVI.

ديكه يلتقط الحب

Gallus ejus colligit grana.

Legitur et يلتقط الحصى lapillos colligit. Dicitur de fufurrone, five delatore.

XLVII.

الدنيا قنطرة

Mundus pons est.

Quem scil. transeundum habent omnes.

XLVIII.

ذاك احدي الاحدين

Iste est unus ex unis.

Et dicitur هذا احدي الاحد. Summae est commendationis forma. Vid. et Kam. in احد. Dicitur de eo, cujus summa est sagacitas, nec cui in astutia par reperitur. *Homo perpaucorum hominum.*

XLIX.

الذئب خاليا اسد

Lupus, solus cum sit, leo est.

Simile est, الذئب في خلوته مثل الاسد. Dicitur de eo, qui, cum solus sit, sibi ea attribuit, quae praestare non valet, cum ab eo requirantur in publico.

L.

ذئبة معزي و ظليم في الخبر

Lupus (inter) hoedos et struthiocamelus in fermone.

i. e. Pravitate lupum refert, qui inter hoedos incidit, et in declaratione sua est ut struthiocamelus, qui, (ut est in Apologo) si volare jubeatur, dicit: Ego camelus sum; si onus portare, respondet; Ego volucris sum. Dicitur de fraudulento.

LI.

رماء باقحاف راسه

Jecit in eum cranium capitis fui.

i. e. Silere eum fecit malo aliquo grandi, quod super

eum adduxit. *Aut sensus est, inquit Auctor Kam.* رماه
 Ipse illum percussit, et cornu
 petiit (i. e. avertit) ab eo, quod voluit: Ita ut اقحاف
 ipsum hoc fecisse sua vi, non aliena, indigitet. In
 Plur. posuit اقحاف, ait Nisab. vel, ut denotet fecisse
 hoc مرة بعد مرة, vel, ut omnia ista ossa comprehen-
 dat. Sed, quod ad cranium, لا يرميه به ما لم يزل
 Non potest illud in eum in-
 jicere, donec e loco suo avulserit. Ita ut haec appel-
 latio quasi mortis sit, i. e. Summum illi silentium im-
 posuit, ultra quod nihil est: scil. Interfecit eum.

LII.

ريحها جنوب

Ventus eorum australis est.

Dicitur de duobus sincero affectu se mutuo prosequen-
 tibus; contra, cum turbidus quasi sit eorum status, di-
 citur: شلت ريحها. Inde Poëta:

لعبري لئن ريح الهودة اصبحت
 شبالا لقد بدلت وهي جنوب

LIII.

ارجلکم و العرفط

عرفط Pedibus vestris cavete a spina

Dicitur illi, qui illudit alicui, qui eum viribus aut opibus etc. superat. Or. proverbii haec est: Cum Amer Ebn ذهل, qui e fortissimis hominum fuerat, senuisset, deriserunt eum juvenes quidam, cum equitaturum viderent. Ille igitur, Imo, inquit, jam infirmus factus sum, adjuvate me, et jumento imponite: Appropinquantem autem, ut eum tollerent, arripuit, et duo brachiis tenens, duo inter femora, camelum celeriter abegit, ita illos firmiter tenens, dixitque, Heus nepotes! ارجلکم و عرفط scil. Levate pedes vestros dum vos porto, ne noceant vobis spinae: Eosque gestavit, donec pene mortui essent.

LIV.

رب کلمة تقول لصاحبها دعني

Saepe verbum dicit domino suo: omitte me.

Inde ortum, quod cum quidam Regum Hamyar venatum exisset, et ad rupem glabram venisset, quidam

ex Aulicis ejus diceret : Si hic interficeretur quis, quo flueret sanguis ejus ? Quod ut videret Rex, statim ipsum interfici jussit. Prohibet a multiloquio, prae metu damni.

LV.

رد الحجر من حيث جاء

Redde lapidem ad locum, unde venit.

i. e. Ne accipias injuriam et feri eum, qui te percussit.

LVI.

رماه الله بليلة لا اخت لها

Immittat in eum Deus noctem, cui soror non est.

i. e. Noctem, in qua moriatur.

LVII.

الازواج ثلاثة

Mariti tres.

يُبهر زوج البهر maritus complacentiae, qui زوج
زوج العيون بحسنه oculis placet pulchritudine sua :
يجعل عدة الدهر و maritus temporis, qui

نوايبيها fumitur adjutorium contra tempus, et ejus accidentia: et ليس منه الا البهر, maritus dotis, البهر زوج a quo non exspectatur aliquid, nisi dos, يوخذ منه quae ab illo accipitur.

LVIII.

سرت الينا شبادهم

Noctu venerunt ad nos scorpia eorum.

Comparatur scorpionis lingua, quod ea pungantur homines. Sensus ergo est: Pervenit ad nos malum eorum, quo nos affecerunt. *Kam. inter caetera* شيدع *significare ait, linguam.*

LIX.

سحاب نو ماوه حيم

Nubes stellae pluviosae, cujus aqua calida est.

De eo, cui lingua et locutio elegans, nihil autem praeterea boni est.

LX.

ساجل فلان فلانا

Contendit talis cum tali gloria.

Vis vocis inde translata est, cum unus tot fitulas
aquae hauriat, quot alter; unde in formam loquendi
proverbialem abiit البفاخرة و البساماة.

LXI.

سقوا بكاس حلاق

Potati sunt poculo mortis.

i. e. Morte penitus abscissi sunt. Inde translata in voce
حلاق mortis significatione, quod vivos abscindat mors,
ut rasura capillos aufert.

LXII.

السعر تحت المنخل

Pretium rerum sub falce est.

scil. Secundum messem, quae falce defecatur, annonae
caritas aut vilis erit.

LXIII.

سوقنا سوق الجنة

Forum nostrum forum est paradisi.

scil. In paradiso nullus exercetur mercatus. Denotatur
emptionis et venditionis paucitas.

شر ايام الديك يوم تغسل رجلاه *

Pessimus e diebus galli est ille, quo lavantur pedes ejus.
scil. Quia non fit illud, nisi cum interficitur et ad co-
quendum paratur. Dixit Ali Ebn Al Hofan الباخري
in carmine quodam, quo de populo suo queritur:

ولا ابالي باذل خصت به فيهم و منهم و ان
خصوا باعزاز
رجل الدجاجة لا من عزها غسلت و لا من الذل
خيطة مقلة البازي

Non curo contemptum, quem invenio inter eos et ab iis,
licet in honore sint;

Pes gallinae non lavatur, quod honorifice habeatur, nec
ob contemptum confuitur oculus accipitris *.

* Poëta fortasse semet ipsum comparat accipitri, forti et ingeniosae
avi, cui nulli fraudi est oculos clausos habere, usque dum dimittatur ad
praedam capiendum. Illos vero qui eum despiciunt, quod majore in ho-
nore sint, gallinae, imbecilli et timidae avi, nec unquam minus hono-
ratae, quam cum jugulatae et mox assandae sive coquendae pedes la-
vantur. Ita ut sensus huc potissimum videatur redire: Accipitri maximum
ignominiae signum, oculorum caecutionem, nulli esse dedecori; neque Gal-
linae maximum honoris in Oriente signum, pediluvium, ulli decori, etc.

LXV.

شر الناس من ملحه علي ركبته

Pessimus est hominum, cujus pinguedo super genua est.

Dicitur, *inquit Nisab.* de moroso; item de fraudulento. Vocant Arabes adipem ملح ob albedinem scil. et امسحت القدر cum ollae pinguedinem imposueris: hinc Poëta,

لا تلبها انها من نسوة ملحها موضوعة علي الركب

Ne reprehendas eam, quod sit e mulieribus, quae pinguedinem super genua positam habent.

i. e. Quarum cura est butyrum et adeps. Denotatur itaque prov. Pessimum esse hominum, cui non est intellectus, qui eum ad laudabile quid incitet, sed ad levitatem et indolem muliebrem, quae est amor butyri etc. —*Ita Nisab. sed potius credo, ملح hic reddi debere sal, et esse, ut vulgo dicunt, Portat salem suum super ذيله simbriam suam, i. e. cito illum, cum a te surgit, excutit, et beneficiorum tuorum obliviscitur.*

LXVI.

شهر تري و شهر تري و شهر مرعي

Mensis humidus, mensis quem aspicias, et mensis pastus.

Ita menses veris depingunt, cujus primo contingunt pluviae, secundo germinant herbae, quas aspicias, tertio in altum crescunt, ut pascantur iis greges.

LXVII.

شر مرغوب اليه فصيل ريان

Pessimus eorum, a quibus aliquid petas, est pullus fatur.

Dicitur de divite, ad quem frustra confugit pauper. Hinc ortum, quod camela vix lac demittat, nisi admoto pullo; cum vero pullus fatur sit, ad eam non accedit, atque ita domini ejus sine lacte manent.

LXVIII.

الشمس ارحم بنا

Sol nobis maxime propitius est.

Huc alludens Poëta,

إذا حضر الشتاء فانت شمس وان حضر الصيف
فانت ظل

LXIX.

صدقني سن بكره

Vere mihi indicavit aetatem pulli cameli fui.

Inde ortum, quod, cum quis camelum a quodam em-
turus ejus aetatem sciscitaretur, ille novennem esse re-
spondit; Fugit interea camelus, quem secutus dominus
هدع clamavit, quae vox est, qua juvenes solum
camelos sistere solent: Tum ille, qui cum eo de pretio
locutus fuerat صدقني etc. inquit, clamando scil.
هدع—*Vide Kam. in بكر Usurpatur ab Harir. Enarr.*
viii.

LXX.

صبت حصاه بدم

Surdus factus est lapis sanguine.

i. e. Tantum sanguinis effusum est super terram, ut, si
decidat lapis, non audiatur sonus ejus. Describitur ita-
que caedis et effusi sanguinis copia.

LXXI.

صدرك اوسع لسرك

Pectus tuum maxime amplum est secreto tuo.

Monet secretum suum celare. Dicunt **من طلب** Qui secreto suo locum quaesiverit (scil. apud alium) divulgavit illud. Dictum est Arabi: **انا لحدّه** Quomodo secretum meum celas? respondit, Ego sepulchrum ejus sum.

LXXII.

مقر يلون حمامه بالعوسج

Accipiter, cujus columbae confugiunt ad rubos.

Dicitur de viro, qui timetur. **تّ عوسج** hic mentionem facit, quod arbuſtum ſit ramis maxime implicitis, ad quod ſe recipiunt aviculae prae metu avium rapacium. Puto igitur, talem deſcribi, a quo prae metu fugiant hoſtes, licet Sheich talem voluerit, cujus aſſeculae ſub ejus protectione adeo tuti ſunt, ac columbae, cum ad **عوسج** confugerint.

LXXIII.

صاحت عصافير بطنه

Clamarunt aviculae ventris ejus.

ſcil. Viſcera ſonitum ediderunt prae fame. Dicitur de eſuriente.

LXXIV.

ضربك بالغطيس خير من البطرقة

Ut pulseris malleo grandi melius est, quam ut pulseris malleolo.

i. e. Cum deprefferit et subegerit te homo, melius est, si sit te major.

LXXV.

طارت عصافير راسه

Avolarunt aviculae capitis ejus.

Dicitur de eo, qui pavore consternatus est: i. e. quasi prius infedissent capiti ejus aviculae, dum quiesceret, quae vero, dum timore turbaretur, fugissent.

LXXVI.

اطلق يداك تنفعك

Solve manus tuas, proderunt tibi.

Scopus prov. est, ut incitet ad opes erogandas et lucrandam inde famam.

LXXVII.

طرف الغتي يخبر عن لسانه

Oculus viri indicium praebet de lingua ejus.

Et legitur : ضهيره de eo, quod pectore clausum tenet. Dictum est cujusdam e sapientibus : لا شاهد علي غايب اعدل من طرف علي قلب Non est testis de absente veracior, quam oculus de corde.

LXXVIII.

الظبا علي البقر

Capreolas super vaccas.

كناية عن النساء البقر. Elegi. اخترت scil. denominatio mulierum est. Hac formula solebant olim ante Muhammedis tempora uxores dimittere, cumque diceret quis الظبا علي البقر erat hoc dimissionis signum—Dicitur etiam, cum abscinditur, quae inter duo viros intercesserat, affinitas aut amicitia.

LXXIX.

ظفرك يكل عن حك مثلي

Unguis tuus obtusior est, quam ut mei similem scalpat.

Dicitur ei, qui tecum contendit, nec te viribus aequat.

LXXX.

ظل السلطان سريع الزوال

Umbra regis cito transit.

LXXXI.

عير بعير وزيادة عشرة

Dominus pro domino et insuper decem nummi.

Paroemia incolis Syriae peculiaris, inde orta, quod, cum apud eos moreretur princeps, alter, qui succederet augebat illis congiarium decem nummis. *Ita Nisab. et Abu Obeidah.*

LXXXII.

البعذر اعيأ بالقرى

Apologia utens impotens est hospitibus excipiendis.

Laudant Arabes, cum quis hospitem prius convivio excipiat, deinde colloquio: Vituperant autem, cum eum primo colloquio et apologia et tuffiendo, etc. excipit. Colloquium autem post convivium laudatur ut pars hospitalitatis.

LXXXIII.

عتر بها كل داء

Caper, in quo sunt omnes morbi.

Jaçtatur in scatentem vitiis tam de hominibus quam de bestiis. Dicit Al Pharazius و للبغزي تسعة و Capri morbis 99 obnoxii sunt, quibus pastor malus centesimus accedit.

LXXXIV.

عادت القردان فبا بال الحلم

Affueti sunt redivii, et quid volunt حلم.

Num forsan vult: Sanguinem sugere assueti sunt majores, num et minores idem facient? الحلم inquit Nisab. genus rediviorum minus est. Contra Al Damiri vult, genus eorum magis denotare, et tum sensus forsan erit: Si minores hoc mali fecerint, quid facient majores.

LXXXV.

غبار العمل خير من زعفران العطلة

Pulvis laboris melior est, quam crocus otii.

LXXXVI.

غل قبل

Lorum pediculofum.

Dicitur de omni re, unde invenitur difficultas et molestia; peculiariter ita vocatur mulier moribus malis; inde translata loquendi forma, quod captivos loro, cui supererant pili, vinciebant, quod, cum diu victus maneret, pediculos produceret. *Vide Gjeuh. in غل, et Harir. Enarr. xliii.*

LXXXVII.

قتل في ذروته

Fricuit gibbum ejus.

Vult, inquit Asmajus, Decepit eum, donec a sententia sua abduxit; Inde translata loquendi forma, quod cameli gibbum fricare soleant et illi blandiri, ut ita capistrum imponant.

LXXXVIII.

فرارة تسفحت فرارة

Agnus agnum ad saltandum movit.

Nisi forte legendum in loco posteriore قرارة *quia ejus in explicatione mentionem facit Nisab. et ait significare, oves. Affine dicit isti:* نزو الغرار استجهل الغرار *quod apud Gjeuh. et Kam. in فر occursit. Dicitur de grandiore, qui a minore ad stultitiam et levitatem movetur.*

LXXXIX.

افسد من الجراد

Magis vastans, quam locusta.

Vulgo dicunt ثلاثة خلّقوا للانصاف الغار العرب و *Ita mihi narravit Sheich.* الجراد

XC.

فيحي فياح

Dilatare praelium!

Ita, inquit Gjeuh. solebant olim Arabes dicere. Puto, cum continuationem belli aut certaminis volebant; vel forsitan volunt, bellum, ubi inceperit, crescere solere.

XCI.

قيل للشحم اين تذهب قال اقوم البعوج

Dictum est pinguedini, Quo abis? Respondit: Ut erigam curvum.

Pinguedo scil. deformitates tegit. Dicitur de fordidō, qui dives evadit, et magni ab hominibus aestimatur.

XCII.

قد علقك دلوك دلو اخري

Adhaesit fitulae tuae fitula alia.

Cum quis fitulam ad aquam hauriendam demiserit, deinde et alius fitulam injiciat, quae priori adhaerens eum ab aqua haurienda impediat. Dicitur, cum rem aliquem petis, intervenit autem impediens.

XCIII.

قد وقع بينهم حرب داحس و الغبرآ

Accidit inter eos bellum داحس et الغبرآ.

i. e. Inciderunt in rixas diu permanentes. Longam de hoc bello historiam refert Nisab. Cf. Gjeuh. et Kam. in

دحس. *Notatu dignum est, quod refert Nisab.* quod scil. cum, intercedente offensa aliqua, vicinitatis jura cum quodam abrumpebant Arabes, illi spatium trium dierum concederent, quo se eripere posset; in quibus nefas erat illi malum inferre; elapso triduo, non item.

XCIV.

اقود من ظلمة

Leno magis, quam tenebrae.

Quae scil. omnia tegunt, ut lenones facta sua occultant, et clam homines ducunt. Dicitur etiam اقود من ليل, ex illo Poetae :

لا تلق الا بليل من تواصله
فالشبس نيامة والليل قواد

XCV.

اقرش من المجبرين

Magis congregantes quam المجبرين

Intelligit quatuor viros, qui opes mercatura congregarunt, et potentiae tribus Koraisi auctores fuerunt.

Dicti autem sunt جبر الله بهم قريشا quia مجبرين

—Ubi in explicatione legitur خيلا scribi voluit Sheich
 حبالا quod scil. funem ab istis regibus in signum foederis,
 et mercaturae liberae acceperint.

XCVI.

قد عبر موسى البحر

Utique transiit Moses mare.

Dicitur, cum quis valde ebrius fuerit.

XCVII.

كل مجر في الخلا يسر

Omnis cursus in deserto exhilarat.

Et legitur: كل مجر في الخلا مجيد Item
 كل مجر في الخلا سابق. Ortum a quodam, cui,
 cum solus in deserto equitare soleret, et sub ave volante,
 aut turbine facile curreret, adeo placuit equi sui celeri-
 tas, ut alios ad currendum deposito pignore provocaret;
 deinde victus hoc dixit.

XCVIII.

اكذب النفس اذا حدّثتها

Mentire animae tuae, quando cum ea collocutus fueris.

i. e. Ne dicas animae tuae, quod non possit aliquid praestare, quoniam illud te impediet. Inter praecipuos Arabum versus recensuit hoc Labidi carmen Basilius interrogatus, quod carmen Arabum maxime poetikum esset:

واكذب النفس اذا حدّثتها
ان صدق النفس يزري بالامل

XCIX.

كان مثل الذبحة علي النحر

Fuit instar anginae in gutture.

Dicitur, cum a quopiam, quem amorem prae se ferentem pro amico habebas, deceptus fueris: i. e. Fuit instar istius morbi in gutture, qui exterius non separatur ab eo, cui est, et secreto illi nocet.

C.

الكلام ذكر و الجواب انثي و لا بد من النتاج
عند الازدواج

Dictum mas est, et responsum foemina, et necessarius
est partus, ubi fuerit maritatio.

CI.

اكبر من عجوز بني اسرائيل

Aetate superans vetulam filiorum Israel.

Quæ vixit, aiunt, 210 annos, et semper, cum 70
annos transegisset, iterum juvenescere solebat. *Vocat*
eam Nisab. سارج بنت بسير بن يعقوب. *Quaenam*
illa ?

CII.

كان سندانا فصار مطرقة

Fuit incus et factus est malleus.

De humili, qui potens evasit.

CIII.

ليس هذا من كيسك

Non est hoc e crumena tua.

Dixit illud Amrus Jazido filio Moawiae, cum sepeliendo Moawia occupatum, gladio extracto, eum se inaugurare coëgisset: Significans scilicet commentum hoc a Moawia, non a Jazido profectum. Dicitur de eo, a quo videtur aliquid, cujus fieri non potest, ut ille auctor sit—*Pro كيسك* vero *Sheich legendum suspicatur كيدك*

CIV.

لا تحمد أمة عام اشترايها ولا حرة عام بنايها
Ne laudes ancillam anno, quo emta est, nec ingenuam
anno, quo nupta est.

Quia scilicet tum simulabunt, et bene se gerent, licet non e natura earum sit. Dicitur ei, qui laudat aliquid, antequam illud probaverit.

CV.

لا يدري أي طرفيه أطول

Non novit, utra extremitatum suarum longior sit.

i. e. Secundum Asmayum: Utrum patris ejus, an matris prosapia nobilior. Alii aiunt, Medium hominis umbilicum esse, quo quod inferius est dimidium

longius esse, ab omnibus fere sine ulteriore explicatione dignoscitur. Ebn Etabi ait : Extremitates duas esse ذكره ولسانه. Usurpatur ad negandum, aliquem quidquam scire.

CVI.

لا يايسن نايمن ان يغنيا

Non desperet dormiens, quin praedam capiat.

Ita originem referunt : Quidam camelos suos agens virum dormientem invenit, cum quo vicinitatis pactum inire volens, Ego, inquit, vicinus tuus sum, ut te defendam contra omnes homines, praeter Amerum Ebn Giowani. Tum vir, Imo, inquit, et quis est Amer, vir ille singularis? Ipse autem erat; Qui ergo cum eo profectus, donec in medium populi sui veniret, camelos ejus abstulit, dixitque illi : Ego Amer sum, et vicinitatis jura tecum exercebo contra omnes, praeter meipsum. Tum vir iste : Non desperet, etc. quod in prov. abiit.

CVII.

لسان البر من خدم الغواد

Lingua viri e famulis cordis ejus.

CVIII.

لو اتجرت في الاكفان ما مات احد

Si mercaturam exercerem in amiculis feralibus, non
moreretur quisquam.

De eo, cui nihil bene succedit.

CIX.

لم يحرم من فصد له

Non negatur ei, cui praebetur sanguis cameli.

Solebant scil. tempore duro sanguine e cameli venis
educto hospites cibare; et ita cum quis sibi factum di-
ceret, respondit focius ejus, لم يحرم etc. Jubet paucis
contentum esse, *ut vult Nisab. Vel usurpatur, cum quis
parum ex eo, quod petiit, acceperit, ut auctor Kam.*

CX.

ما له جول ولا معقول

Non est illi جول nec intellectus.

Longius petitum videtur illud, quod affert Meid. de significatione جول, esse scil. latus putei; et جول ما له denotare: Non est instar lateris putei firmi, cujus ruina non timeatur. Simplicius puto reddendum, Prudentiam; ex eo, quod affert auctor Kam. العقل الجول significare والعزم vide et Gjeuh. qui explicat: Non est illi intellectus, qui tueatur eum a lateribus putei. Sensus prov. (inquit Meid.) est: Non est illi sapientia aut intellectus, qui eum prohibeat ab iis, quae illi non conveniant.

CXI.

من يكن ابوه حذآ يجد نعلاه

Cujus pater calcearius fuerit, boni sunt ejus calcei.

Dicitur de eo, cui auxiliares fuerint, qui eum adjuverint.

CXII.

المكاثر كحاطب الليل

Multiplicans sermonem est instar ligna noctu colligentis.

E dictis Aethami. Inquit Abu Obeid: Ita eum affimulavit, quia, ut ligna colligens incidat forte in serpentem, qui mordeat, aut scorpionem, qui pungat, ita et qui verba multiplicat forsan illud loquatur, quod sibi perniciem afferat. Dicit Poëta,

احفظ لسانك ايها الانسان لا يقتلنك انه ثعبان
كس في مقابر من قتيل لسانه كانت تخاف
لقاء الاقران

Phrafs حاطب ليل *a Gjeuh. et Phiruzab. in* خطب
exponitur: Sine discretione loquens omnia cujuscunque ge-
neris verba.

CXIII.

من رق وجهه رق عليه

Cujus facies tenuis est, tenuis erit scientia.

Ita puto explicandum. Scil. Nimium pudibundus scientiam non acquireret; secundum illud in Pirke Aboth: Iracundus

non docebit nec pudibundus discet. Hoc et probavit Sheich prae sua expositione, quae fuit: Cujus vultus comis est et jucundus, ita erit et scientia ejus.

CXIV.

نفس عصام سودت عصاما

Ipse Efflamus nobilem fecit Efflamum.

Erat hic janitor Noomani Ebn-Il Mundhari, a quo sunt et alia dicta: *كن عصاميا ولا ما وراك عصام* et *تكن عظاميا*. Dicitur de fama, quam a majoribus non acceptam ipse sibi quis procurat, qualem virum vocant Arabes *انه خرج بنفسه الخارجي* scilicet *عن غير اوليه كانت له*. Vide plura apud Meid. et Gjeuh. et Kam. in *عصام*. Apud Meid. refertur et aliud *prev. المقابر تصير العي خطيبا* Sepulchra faciunt balbutientem disertum. Puto vult, quod scilicet, qui de majoribus disertis gloriatur, licet ipse linguae impeditae sit, sibi honorem tribuat, ac si ipse disertus esset.

CXV.

اوفر فدا من الاشعث

Ampliori pretio redemptus, quam Ashath.

Qui se 3 camelorum millibus redemit, pretio Arabibus inaudito, cum ipsi Reges mille tantum camelis se redimere solerent.

CXVI.

هو قاتل الشتوات

Est ille hyemum interfector.

De eo, qui homines illo tempore pascit et calefacit. Legitur etiam السنوات i. e. Annorum sterilium—
Hyemes frangens: J. C. Scaliger de Anglia.

CXVII.

ياكل بالغيل و يغتص لبقة

Edit Elephantem et suffocatur culice.

De eo, qui tenerae conscientiae se esse fingit.

CXVIII.

يبنى قصرا و يهدم مصرا

Aedificat palatium, et diruit civitatem.

De eo, cujus malum plus est quam bonum.

CXIX.

يحب بني و اشد علي يديه

Mulget filiulus meus, at firmiter teneo ego manus ejus.

Arabum Bedawitarum mulieribus mulgere opprobrium est. Quaedam igitur, cum lacte opus haberet, nec adesset, qui illi vel ovem, vel camelum mulgeret, accipit filium suum, et manus ejus uberibus, manus autem suas ejus manibus imponens, hoc dixit. Dicitur de eo, qui aliquid facit, quod deinde ad alios refert.

CXX.

يطين عين الشمس

Luto oblinuit oculum solis.

De eo, qui veritatem manifestam celat.

T A N T U M.

CXX.

مجلس بني وائل على بني

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

CXX.

مجلس بني وائل على بني

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

Majlis Bani Wail, at Bani Wail, at Bani Wail.

T. A. N. T. U. M. A. T.

